

**WIELOLETNI PROGRAM WSPÓŁPRACY
GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI
na lata 2019-2022**

Spis treści

DIAGNOZA WSPÓŁPRACY GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	2
Preambuła	8
POSTANOWIENIA OGÓLNE	8
ZASADY WSPÓŁPRACY	9
ZAKRES PRZEDMIOTOWY WSPÓŁPRACY	10
CELE PROGRAMU	10
ZADANIA PRIORYTETOWE WRAZ Z HARMONOGRAMEM ICH REALIZACJI	12
STANDARDY REALIZACJI USŁUG PUBLICZNYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	24
TRYB TWORZENIA I KONSULTACJI WIELOLETNIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY	27
NAKŁADY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	28
SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	28
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	28

DIAGNOZA WSPÓŁPRACY GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Wstęp

Wieloletni Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2019-2022 (zwany w dalszej części dokumentu „WPW”) to dokument określający fundamenty dla dalszej budowy systemu współpracy administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi. Określa ramy współpracy – jej zasady, cele, priorytety, formy oraz standardy. Jest trzecim programem o tym charakterze opracowanym przez Gminę Miejską Kraków¹ w porozumieniu i we współpracy m.in. z krakowskimi organizacjami pozarządowymi. Realizacja Programu przyczyniać się ma do zwiększenia udziału i zaangażowania organizacji pozarządowych w rozwój Krakowa i poprawę jakości życia jego mieszkańców i mieszkańców.

Wieloletni Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2019-2022 stanowi odpowiedź na nowe wyzwania, jakie stawia ciągle zmieniający się, rozwijający na różnych polach, szeroko rozumiany krakowski trzeci sektor. To wyzwanie nie tylko dla samej Gminy Miejskiej Kraków, ale także dla organizacji pozarządowych, które poprzez współpracę z jednostkami miejskimi wpływają na rozwój trzeciego sektora w Krakowie oraz szeroko rozumianego społeczeństwa obywatelskiego.

Diagnoza zawarta w tej części dokumentu opiera się na danych Urzędu Statystycznego w Krakowie, danych statystycznych zgromadzonych przez Urząd Miasta Krakowa (Biuro MOWIS). Dodatkowo diagnozę oparto o wyniki badań ewaluacyjnych zleconych przez Urząd Miasta Krakowa „Raport z ewaluacji Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na lata 2015-2018”² – raport został opracowany przez Fundację Biuro Inicjatyw Społecznych oraz Federację Małopolska Pozarządowa w 2018 roku oraz raport z badań zleconych przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego „Kondycja małopolskiego III sektora - Potrzeby i możliwości organizacji pozarządowych województwa małopolskiego” – raport został opracowany przez Stowarzyszenie Klon/Jawor w 2017 roku. Ponadto wykorzystano także opracowania/raporty z badań Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego przygotowane w latach 2015-2018 oraz dokument zawierający podstawowe założenia do Wieloletniego Programu Współpracy GMK z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2019-2022. Bazą porównawczą do aktualnej diagnozy współpracy GMK z organizacjami pozarządowymi jest także diagnoza tejże współpracy omówiona w dokumencie: „Wieloletni Program Współpracy GMK z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2015-2018”.

Podstawowe informacje na temat organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Gminie Miejskiej Kraków

W czerwcu 2018 roku liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych w Krakowie wynosiła 4614 podmiotów – o 21,04% (971) więcej niż w 2014 roku. Większość stanowiły stowarzyszenia – 68,2% (3146), w tym: stowarzyszenia zwykłe 1,54% (71)³, oddziały stowarzyszeń bez osobowości prawnej – 7,7% (355) oraz stowarzyszenia kultury fizycznej 15,11% (697). W badanym okresie fundacje stanowiły 31,82% (1468) wszystkich

---

¹w skrócie GMK

² w skrócie WPW na lata 2015-2018

³ Od czerwca do października 2018 roku liczba stowarzyszeń zwykłych wzrosła do 83 podmiotów.

organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Krakowie – o 23,91% (351) więcej niż w 2014 roku. W Krakowie zarejestrowanych było 266 organizacji posiadających status organizacji pożytku publicznego (stan na 5 października 2018 roku) – o 8,27% (22) więcej niż w 2013 roku.

Jak wskazały badania przeprowadzone przez Stowarzyszenie Klon/Jawor w 2017 roku, organizacje pozarządowe zarejestrowane w Krakowie stanowią 35% wszystkich organizacji pozarządowych zarejestrowanych w województwie małopolskim. W Krakowie na 10 tysięcy mieszkańców przypada 55 organizacji pozarządowych co stanowi jeden z najwyższych wskaźników „gęstości” w województwie małopolskim. Aż 32% wszystkich krakowskich organizacji działa od ponad piętnastu lat (15% – 6-10 lat; 18% – 11-15lat). Jednocześnie należy zwrócić uwagę na duży odsetek „młodych” organizacji – aż 35% krakowskich organizacji swoją działalność rozpoczęło w minionych pięciu latach.

Ponad połowa krakowskich organizacji deklaruje, że zasięg ich działania ma charakter ogólnopolski i międzynarodowy. Tylko co piąta organizacja działa lokalnie. Od lat, najczęściej deklarowanymi obszarami działalności prowadzonej przez krakowskie organizacje pozarządowe są edukacja i wychowanie, sport i rekreacja oraz kultura. Do najczęściej podejmowanych przez organizację działań możemy zaliczyć: organizowanie wydarzeń, bezpośrednie świadczenie usług członkom, podopiecznym lub klientom organizacji, działalność informacyjną (w tym prowadzenie serwisów internetowych na tematy związane z misją organizacji).

Przeciętna liczba wszystkich członków stowarzyszeń działających w Krakowie oscyluje w granicach 30 osób przy czym aż 81% członków zarządów organizacji angażuje się bezpośrednio w działalność swoich organizacji. Jednocześnie tylko 6% członków zarządu jest zatrudnionych na etat w swojej organizacji. Kobiety stanowią średnio połowę osób zasiadających w zarządach krakowskich organizacji pozarządowych. Wolontariat jest podstawą funkcjonowania krakowskich organizacji pozarządowych. Już prawie 60% krakowskich organizacji pozarządowych deklaruje współpracę i angażowanie do realizacji swoich działań wolontariuszy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że nie wszystkie branże sektora angażują w swoje działania wolontariuszy w równym stopniu - zdecydowanie najczęściej robią to organizacje zajmujące się usługami socjalnymi i pomocą społeczną. W Krakowie funkcjonuje także kilka organizacji pozarządowych skupiających swoje działania właśnie w ramach szeroko rozumianej promocji wolontariatu. Ponadto, w 2015 roku Urząd Miasta Krakowa powołał do życia, w ramach zadania publicznego Centrum Obywatelskie, którego jednym z celów działania jest prowadzenie Centrum Wolontariatu mające za zadanie sieciowanie wolontariuszy i organizacji poszukujących i chcących skorzystać z pomocy wolontariuszy.

Współpraca Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi

Gmina Miejska Kraków oraz krakowskie organizacje pozarządowe współpracują ze sobą na trzech płaszczyznach: tworzenia polityk publicznych, realizacji zadań publicznych oraz w ramach tworzenia infrastruktury współpracy i warunków do aktywności społecznej.

Najważniejszą formą współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi na płaszczyźnie tworzenia polityk publicznych są ciała dialogu obywatelskiego. W Gminie Miejskiej Kraków są nimi: Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego oraz Komisje Dialogu Obywatelskiego. Współpraca Gminy z organizacjami w obszarze tworzenia polityk publicznych, odbywa się także poprzez udział organizacji pozarządowych w konsultacjach

społecznych. Realizowane są one w Krakowie w dwóch trybach – konsultacji z organizacjami pozarządowymi oraz konsultacji z mieszkańcami, w oparciu o uchwałę dotyczącą konsultacji projektów inwestycyjnych i innych projektów miejskich. W ramach współpracy organizacje pozarządowe włączane są w diagnozowanie lokalnych problemów i wyzwań oraz konsultowanie założeń projektów i aktów normatywnych oraz zasad realizacji różnych przedsięwzięć. Należy zaznaczyć, że przeprowadzone badania ewaluacyjne WPW na lata 2015-2018 wskazały, że ponad połowa organizacji pozarządowych, biorąca udział w badaniu była zapraszana do udziału w konsultacjach, ale tylko 22% organizacji odpowiedziało na zaproszenie i uczestniczyło w konsultacjach.

Ocena współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w obszarze tworzenia polityk publicznych jest trudna ze względu na zróżnicowanie form i zakresu polityk publicznych. Badania ewaluacyjne WPW na lata 2015-2018 wskazały, że organizacje pozarządowe zwracają uwagę na kilka utrudnień dotyczących współpracy na tej płaszczyźnie. Mowa przede wszystkim o kwestiach organizacyjnych: rozproszenie informacji o konsultacjach oraz niewłaściwy czas realizacji konsultacji, gdyż organizacje rzadko mają komfort udziału w spotkaniach odbywających się w godzinach pracy urzędów, co dostrzegają zarówno przedstawiciele organizacji, jak i urzędnicy. Jednocześnie, zarówno organizacje pozarządowe jak i Gmina Miejska Kraków dostrzegają potrzebę ciągłego budowania w społeczeństwie postaw obywatelskich. W tym kontekście postulowano aby w kolejnych latach prowadzić działania edukacyjne włączające mieszkańców i organizacje w procesy decyzyjne. Proponowano także usprawnienie w zakresie ogłaszania informacji na temat konsultacji na wczesnym etapie tworzenia polityki oraz wykorzystanie nowoczesnych i profesjonalnych narzędzi pracy grupowej w ramach konsultacji.

Współpracę w realizacji zadań publicznych możemy podzielić na trzy kategorie: współpracę finansową, współpracę pozafinansową oraz partnerstwo w realizacji zadań. Współpraca organizacji pozarządowych z Gminą Miejską Kraków przybiera najczęściej formę uzyskania dotacji w trybie konkursu ofert. Należy odnotować, że w styczniu 2018 roku zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa wprowadzono ujednolicony dla wszystkich wydziałów i jednostek miejskich regulamin przeprowadzania otwartych konkursów ofert.

Najbardziej popularną formą współpracy finansowej GMK z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych w trybie otwartych konkursów ofert na zadania jednoroczne. Spośród około 700 organizacji starających się nawiązać współpracę finansową z GMK, przystępując do konkursów, ponad 500 organizacji wybierało w latach 2016 i 2017 ten tryb współpracy. W latach 2015-2018 zwiększyła się także liczba organizacji składających oferty w trybie art. 19a, z 69 w 2016 r. do 92 w 2017 (tzw. „małe granty”). Wzrostowi liczby podmiotów towarzyszył wzrost wysokości środków wydatkowanych w tym trybie. Dane te sugerują zwiększenie znaczenia „małych grantów” dla współpracy finansowej GMK z organizacjami pozarządowymi. Najwięcej środków finansowych GMK przeznacza na współpracę z organizacjami pozarządowymi w ramach wieloletnich umów, jednak w porównaniu z dużą liczbą realizatorów projektów rocznych, projekty wieloletnie realizuje mniej organizacji. Ogółem, analiza zbiorczych danych za lata 2015-2017 wskazuje na stopniowy wzrost wartości finansowej zadań zleczanych organizacjom pozarządowym. Zwiększa się także liczba konkursów, oraz przystępujących do nich podmiotów.

Innymi formami współpracy jest realizacja partnerskich projektów, przyznanie organizacji patronatu nad organizowanym wydarzeniem, wsparcie rzeczowe dla organizacji,

udostępnienie przestrzeni, wsparcie w zakresie szkoleń i doradztwa (np. w ramach Centrum Obywatelskiego), korzystanie z sieci kontaktów UMK, czy wzajemna promocja GMK i organizacji pozarządowych. Gmina Miejska Kraków, poprzez swoje jednostki i wydziały, współpracuje z organizacjami pozarządowymi w rozmaitych przedsięwzięciach o charakterze partnerstwa. Mają one różny czas trwania – prowadzone są zarówno działania długofalowe, np. projekty wsparte z środków unijnych, kilkumiesięczne, np. działania sąsiedzkie, rewitalizacyjne, czy krótkotrwałe, jak np. tematyczne tygodnie. Różny jest także stopień formalizacji zawieranych partnerstw – podejmowane są działania w oparciu o przepisy Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz Ustawy o zasadach prowadzeniu polityki rozwoju, ale zdarza się także współpraca niesformalizowana (również z grupami nieformalnymi).

Współpraca organizacji pozarządowych i administracji publicznej w realizacji zadań publicznych jest istotną płaszczyzną, która przynosi korzyści obydwu stronom relacji. Dla miasta to przede wszystkim odciążenie w realizacji zadań, zwiększenie efektywności dostarczania usług publicznych, zwiększenie zakresu świadczenia usług dla mieszkańców dzięki wsparciu doświadczenia i kompetencji organizacji. Istotne znaczenie ma też silne osadzenie organizacji pozarządowych w środowisku lokalnym, a także elastyczność działania. Organizacje dzięki współpracy otrzymują finansowanie, umożliwiające realizację działań statutowych. Dzięki wspólnym wykorzystywaniu zasobów i zdolności organizacji może powstać efekt synergii, z którego ostatecznie najbardziej korzystają mieszkańcy i mieszkańcy miasta. Bez wątplenia wyzwaniem dla budowania więzi i wspólnoty jest zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w procesach konsultacji społecznych oraz wzmocnienie roli organizacji pozarządowych jako partnera Gminy w realizacji zadań zapisanych w strategiach, programach czy politykach miejskich.

Komunikacja, działania informacyjne i promocja w obszarze współpracy organizacji pozarządowych i Gminy Miejskiej Kraków

Urząd Miasta Krakowa podejmuje działania w obszarze dostarczania informacji i komunikacji z organizacjami pozarządowymi. Aż 70% organizacji, które wzięły udział w badaniu ewaluacyjnym WPW na lata 2015-2018 deklarowało, że na bieżąco otrzymuje od Urzędu Miasta Krakowa informacje na temat działań dotyczących organizacji pozarządowych. Dodatkowo 75% organizacji deklaruje, że dostarcza UMK informacji na temat swojej działalności. Komunikacja pomiędzy urzędem a organizacjami wydaje się działać najlepiej, gdy jest oparta o indywidualny kontakt.

Raport z badań ewaluacyjnych WPW na lata 2015-2018 pozwolił określić podstawowe kanały komunikacji, jakie w badanym okresie były najczęściej używane w celu bieżącej wymiany informacji pomiędzy Gminą Miejską Kraków, a krakowskimi organizacjami pozarządowymi. Do głównych źródeł informacji o działaniach UMK dotyczących organizacji pozarządowych możemy zaliczyć: portal www.ngo.krakow.pl, informacje przesyłane mailowo przez UMK na adres organizacji, newsletter Urzędu Miasta Krakowa dotyczący organizacji pozarządowych, kontakt bezpośredni z pracownikami UMK, biuletyn informacji publicznej (BIP).

Portal www.ngo.krakow.pl należy uznać za podstawowe narzędzie komunikacji pomiędzy Gminą Miejską Kraków a organizacjami pozarządowymi. Analizując wyniki badań Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego z 2016 roku mówiące o komunikowaniu w sieci z uwzględnieniem opinii organizacji na temat portalu ngo.krakow.pl możemy stwierdzić, że

ostatnie lata funkcjonowania portalu to czas wzmożonej i efektywnej pracy Urzędu, obrazujący duży progres, jaki nastąpił w zakresie działań informacyjno-promocyjnych strony internetowej. Aktualne badania ewaluacyjne wskazały, że co trzecia organizacja korzysta z portalu przynajmniej raz w tygodniu co może świadczyć o stosunkowo dużej popularności i znaczeniu tego narzędzia komunikacji. 27% organizacji wskazało, że korzysta z portalu raz w miesiącu. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt iż, 16% organizacji nie korzysta z portalu w ogóle, co może wskazywać na potrzebę dalszej promocji portalu.

Krakowskie organizacje, biorące udział w badaniu, oceniły portal www.ngo.krakow.pl w większości pozytywnie. W toku prac nad nowym programem pojawiły się postulaty o wprowadzanie nowych funkcjonalności (np. zakładki branżowych) oraz wprowadzenie stałej oceny działania portalu w celu lepszego dostosowania jego funkcjonalności do potrzeb użytkowników. Ważna jest także poprawa przepływu informacji pomiędzy UMK a organizacjami pozarządowymi, która wymaga m.in. stworzenia aktualnej bazy danych organizacji pozarządowych, baz branżowych, szczególnie pod kątem „szybkiej” informacji online oraz opracowania atrakcyjnych wizualnie materiałów informacyjnych pokazujących różne formy współpracy finansowej i niefinansowej z Gminą.

W kontekście współpracy GMK z organizacjami pozarządowymi rozumianej jako sposób i zakres wzajemnego komunikowania się i spójnego przepływu informacji koniecznym wydaje się także podjęcie działań w ramach usprawnienia programu NAWIKUS, pod kątem jego funkcjonalności. Wdrożenie programu stanowiło dużą zmianę w zakresie aplikowania i obsługi realizacji zadań publicznych. Podczas ewaluacji WPW na lata 2015-2018 organizacje wskazywały na utrudnienia przy składaniu cząstkowych sprawozdań oraz wydłużony czas podpisywania umów na realizację zadań, ponadto postulowano chęć udziału w pracach usprawniających narzędzie. Sam proces organizacji konkursów, sposobu oceny ofert i realizacji zadań wymaga również w ocenie uczestników spotkań analizy i weryfikacji.

Ważnym aspektem procesu komunikacji i działań informacyjno-promocyjnych, jakie prowadzi Gmina Miejska Kraków jest powołanie w 2015 roku, w ramach zadania publicznego, Centrum Obywatelskiego. Działające od blisko czterech lat centrum adresowane do organizacji pozarządowych, grup nieformalnych oraz mieszkańców Krakowa jest niejako tkanką łączną, pomiędzy Urzędem Miasta a szeroko rozumianym krakowskim trzecim sektorem. Jak pokazują statystyki oraz raporty z badań ewaluacyjnych prowadzonych przez Obserwatorium Dialogu Obywatelskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, z usług Centrum Obywatelskiego skorzystało do tej pory ponad pół tysiąca krakowskich organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Zarówno Urząd Miasta Krakowa oraz sami beneficjenci Centrum zgłaszają potrzebę dalszego prowadzenia i rozwoju Centrum Obywatelskiego. Jednym z postulatów zgłaszanych podczas badań ewaluacyjnych WPW na lata 2015-2018 było stworzenia sieci Centrów Obywatelskich w Krakowie. Organizacje zwracały uwagę na trudność w dostępie do usług CO w innych części miasta (np. Nowej Hucie). Stworzenie sieci takich ośrodków mogłoby zwiększyć dostępność do oferowanych usług wsparcia. Centra obywatelskie powinny realizować dwie główne funkcje: usługi wspierające (m.in. informacyjne, edukacyjne, doradcze) odpowiadające na potrzeby lokalnych środowisk (wynikające z regularnych badań), oraz usługi inkubacyjne i coworkingowe dla nowo powstających podmiotów.

Postulaty płynące z ewaluacji WPW na lata 2015-2018 i konsultacji społecznych wskazują na potrzebę znacznego wzmocnienia polityki informacyjno-komunikacyjnej

prowadzonej przez Gminę oraz rozwoju systemów wymiany informacji pomiędzy Gminą Miejską Kraków, a organizacjami pozarządowymi. Dodatkowo ważne jest podjęcie działań w zakresie promocji idei tworzenia projektów partnerskich we współpracy z Gminą, oraz publikacji bieżących informacji o konkursach na wybór partnerów społecznych do realizacji projektów, w tym projektów z wykorzystaniem środków europejskich.

Podsumowując należy zaznaczyć, że wspólne działanie Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi przyczyniają się do budowania społeczeństwa obywatelskiego oraz rozwoju dialogu obywatelskiego w Krakowie. Niniejsza diagnoza współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi stanowi wstęp do Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2019-2022. Dokument ten określa fundamentalne zasady do dalszej budowy systemu współpracy administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi.

Preambuła

Kierując się nadrzędną zasadą budowania kultury współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi oraz mając na uwadze dążenie do jak najbardziej efektywnej formy tej współpracy ustanawia się Wieloletni Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2019-2022.

Akt ten stanowi fundament dla budowy systemu współpracy administracji samorządowej z krakowskimi organizacjami pozarządowymi, które od lat poprzez swoje działania wpływają na rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz pobudzają aktywność mieszkańców Krakowa. Program stanowi odpowiedź na zmieniający oraz prężnie rozwijający się krakowski trzeci sektor. Niniejszy akt reguluje zasady oraz długofalowe kierunki współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi. Celem Programu jest zaangażowanie mieszkańców Krakowa, wspólnot lokalnych oraz organizacji formalnych i nieformalnych do wspólnej pracy na rzecz zrównoważonego rozwoju Miasta poprzez realizację wspólnych działań.

W Wieloletnim Programie Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2019-2022 szczegółowo określono cele oraz sposoby realizacji programu w zakresie tworzenia polityk publicznych, realizacji zadań publicznych oraz tworzenia warunków do rozwoju społecznego. Przyjęte w programie standardy uwzględniają postulaty zarówno przedstawicieli Gminy Miejskiej Kraków jak i samych mieszkańców miasta oraz przedstawicieli krakowskich organizacji pozarządowych. Realizacja Programu ma przyczynić się do zwiększenia udziału i zaangażowania organizacji pozarządowych w rozwój Krakowa i poprawę jakości życia jego mieszkańek i mieszkańców.

Program został opracowany w sposób partycypacyjny, z uwzględnieniem wniosków z ewaluacji jakości współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w ostatnich latach. Ponadto Program jest efektem wielu konsultacji społecznych i powstał on w oparciu o zasady partnerstwa i dialogu obywatelskiego przy udziale przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli krakowskiego samorządu.

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Ilekroć w niniejszym „Wieloletnim Programie współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na lata 2019-2022”, zwanym dalej *Programem*, jest mowa o:
  - 1) *Prezydencie* – należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Krakowa;
  - 2) *Radzie Miasta* – należy przez to rozumieć Radę Miasta Krakowa;
  - 3) *Gminie* – należy przez to rozumieć Gminę Miejską Kraków;
  - 4) *Urzędzie* – należy przez to rozumieć Urząd Miasta Krakowa;
  - 5) *MJO* – należy przez to rozumieć miejską jednostkę organizacyjną;
  - 6) *Biurze MOWIS* – należy przez to rozumieć Biuro Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa;
  - 7) *ustawie* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650, 723, 1365);

- 8) *organizacjach pozarządowych* – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 9) *konkursie* – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy;
- 10) *projekcie* – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie realizowane w ramach otrzymanych środków finansowych będących przedmiotem umowy o wsparcie lub powierzenie zadania, bądź umowy partnerskiej;
- 11) *komórce realizującej* – należy przez to rozumieć wydział/biuro Urzędu lub MJO realizujące zadania własne i zlecone Gminy we współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 12) *komórce koordynującej* – należy przez to rozumieć wydział/biuro Urzędu lub MJO, do którego zakresu działania należy koordynacja współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi;
- 13) *rozporządzeniu* – należy przez to rozumieć obowiązujące rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania;
- 14) *interesariuszach* – należy przez to rozumieć osoby, organizacje, instytucje pośrednio lub bezpośrednio zainteresowane działaniami organizacji pozarządowej;
- 15) *personelu* – należy przez to rozumieć członków organizacji pozarządowej, pracowników, wolontariuszy, osoby zatrudnione i współpracujące, zaangażowane w realizację zadania publicznego;
- 16) *zleceniu zadania publicznego* – należy przez to rozumieć powierzenie bądź wspieranie realizacji zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 2. ZASADY WSPÓŁPRACY

1. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach:
  - 1) **subsydiarności** – rozumianej jako naturalne prawo społeczności lokalnej do samodecydowania oraz samodzielnej realizacji zadań uznanych przez nią za istotne, regulującej podział ról i obowiązków między sektorem administracji samorządowej a sektorem organizacji pozarządowych, skupiającym aktywnych mieszkańców/-nek Krakowa zdolnych do realizacji części zadań publicznych, którego podstawą jest zwiększanie zaangażowania obywateli w realizację przedmiotowych zadań;
  - 2) **suwerenności stron** – rozumianej jako niezbywalne prawo mieszkańców/-nek do niezależności względem władzy publicznej przejawiającej się samodzielnym i nieskrępowanym prawem określania problemów stojących przed społecznością lokalną oraz poszukiwaniem optymalnych dla tej społeczności możliwości ich rozwiązania;
  - 3) **partnerstwa stron** – rozumianego jako fundament współpracy równych i niezależnych podmiotów w zakresie definiowania problemów społeczności lokalnej oraz poszukiwania najlepszych modeli ich rozwiązania;
  - 4) **efektywności** – rozumianej jako dążenie obu sektorów: pozarządowego i administracji samorządowej do maksymalizacji korzyści mieszkańców/-nek z realizowanych wspólnie zadań publicznych;

- 5) **uczciwej konkurencji** – rozumianej jako stosowanie we współpracy jednakowych i transparentnych zasad obejmujących w równym stopniu wszelkie podmioty współpracy;
  - 6) **jawności** – rozumianej jako nieustanne dążenie do zwiększenia przejrzystości wszelkich działań realizowanych wspólnie przez Gminę i organizacje pozarządowe. Strony współpracy zobowiązane są do informowania się o wszelkich działaniach w jej zakresie oraz udostępniania wiedzy na temat środków i działań na rzecz realizacji zadań publicznych skierowanych do mieszkańców/-nek Krakowa;
  - 7) **współodpowiedzialności** – rozumianej jako wspólne dążenie do polepszania życia mieszkańców/-nek Krakowa poprzez odpowiedzialność względem partnerów za działania podejmowane przez sektor pozarządowy i administrację samorządową. Wszelkie podejmowane wspólnie działania wiążą się tym samym z ponoszeniem przez partnerów współpracy odpowiedzialności względem mieszkańców/-nek.
2. Kultura współpracy pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi opiera się na wyżej wymienionych zasadach i dąży do wdrażania standardów, o których mowa w paragrafie 6 Programu.

§ 3. ZAKRES PRZEDMIOTOWY WSPÓŁPRACY

Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi dotyczy zadań określonych w art. 4 ust. 1 ustawy, w szczególności w zakresie zadań własnych samorządu, realizowanych odpowiednio do ustawowego i terytorialnego zakresu działania Gminy.

§ 4. CELE PROGRAMU

1. Celem głównym Programu jest zwiększenie udziału i zaangażowania organizacji pozarządowych w rozwój Krakowa i poprawę jakości życia jego mieszkanki i mieszkańców, w tym:

1) włączenie organizacji pozarządowych oraz sieci, porozumień i związków organizacji pozarządowych jako partnera w tworzeniu polityk publicznych Gminy;

Ten cel główny będzie realizowany **poprzez** cele szczegółowe:

- a) rozwój systemów wymiany informacji pomiędzy Gminą Miejską Kraków a organizacjami pozarządowymi oraz sieciami, porozumieniami i związkami organizacji pozarządowych
- b) zwiększenie udziału organizacji pozarządowych oraz sieci, porozumień i związków organizacji pozarządowych w procesach konsultacji społecznych;
- c) wzmocnienie roli organizacji pozarządowych oraz sieci, porozumień i związków organizacji pozarządowych jako partnera Gminy w realizacji zadań zapisanych w strategiach/programach/politykach miejskich.

Tak, aby:

- włączyć organizacje pozarządowe we wspólne tworzenie diagnoz, wymianę informacji pomiędzy sektorem pozarządowym a Gminą na temat potrzeb i problemów społecznych, w rozwiązanie których mogą zaangażować się organizacje pozarządowe;
- udział sektora pozarządowego w konsultacjach społecznych był aktywny;

- wzmacniać ciała dialogu obywatelskiego;
- włączyć organizacje pozarządowe w realizację strategii i programów.

2) włączenie organizacji pozarządowych jako partnera w realizacji zadań publicznych;

Ten cel główny będzie realizowany **poprzez** cele szczegółowe:

- a) zwiększenie roli organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych Miasta Krakowa.

Tak, aby:

- włączyć organizacje pozarządowe do realizacji zadań publicznych;
- zwiększyć liczbę projektów partnerskich realizowanych przez Miasto Kraków; z organizacjami pozarządowymi.

3) wypracowanie i wdrożenie rozwiązań tworzących fundament pod stabilną współpracę Gminy i organizacji pozarządowych;

Ten cel główny będzie realizowany **poprzez** cele szczegółowe:

- a) zwiększenie możliwości efektywnego korzystania z zasobu komunalnego Gminy;
- b) wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego;
- c) zwiększenie współpracy trójsektorowej na rzecz mieszkańców Krakowa.

Tak, aby:

- zaktualizować politykę lokalową miasta Krakowa;
- określić zasady polityki korzystania z mienia komunalnego;
- wdrażać działania wzmacniające potencjał sektora pozarządowego;
- podnosić jakość współpracy lokalnej;
- budować współpracę trójsektorową.

2. Celem współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi jest realizacja wizji Krakowa, określonej w obowiązującej Strategii Rozwoju Krakowa, ze szczególnym uwzględnieniem celów związanych z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego oraz partycypacji społecznej poprzez zaangażowanie organizacji pozarządowych.
3. Punktem odniesienia dla tworzenia celów Programu był model współpracy organizacji pozarządowych z jednostkami samorządu terytorialnego stworzony w ramach projektu partnerskiego „Model współpracy. Wypracowanie i upowszechnianie standardów współpracy między organizacjami pozarządowymi i administracją publiczną”, który wymienia 3 płaszczyzny współpracy:
  - 1) płaszczyzna I: Współpraca Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia polityk publicznych;
  - 2) płaszczyzna II: Współpraca Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań publicznych;
  - 3) płaszczyzna III: Współpraca Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi przy tworzeniu warunków do rozwoju społecznego.

§ 5. ZADANIA PRIORYTETOWE WRAZ Z HARMONOGRAMEM ICH REALIZACJI

Zadania priorytetowe w zakresie współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi do realizacji w okresie obowiązywania Programu wraz z harmonogramem ich realizacji oraz osiągniętymi na ich podstawie produktami określa tabela nr 1.

TABELA NR 1: ZADANIA PRIORYTETOWE W ZAKRESIE WSPÓLPRACY GMINY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DO REALIZACJI W OKRESIE OBOWIĄZYWANIA PROGRAMU

Plaszczyzna I: Współpraca Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia polityk publicznych				
Cel główny : Włączenie organizacji pozarządowych jako partnera w tworzeniu polityk publicznych Gminy				
<p>Cel szczegółowy :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój systemów wymiany informacji pomiędzy Gminą Miejską Kraków a organizacjami pozarządowymi . 2. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w procesach konsultacji społecznych. 3. Wzmocnienie roli organizacji pozarządowych jako partnera Gminy w realizacji zadań zapisanych w strategiach/programach/politykach miejskich. 				
Działania	Zadania priorytetowe	Zrealizowane do	Produkty zadań	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za wdrożenie
1. Włączenie organizacji pozarządowych we wspólne tworzenie diagnoz, wymianę informacji pomiędzy sektorem pozarządowym a Gminą na temat potrzeb i problemów społecznych, w rozwiązaniu których mogą zaangażować się organizacje pozarządowe	1.Utworzenie i bieżąca aktualizacja na portalu www.ngo.krakow.pl bazy danych zawierających: <ol style="list-style-type: none"> a) aktualne badania dot. sytuacji społecznej w Krakowie opracowane przez Urząd Miasta, podmioty badawcze oraz organizacje pozarządowe; b) raporty, w tym częściowe z oceny realizowanych programów i strategii w Krakowie. 	Do końca 2019 r. Działanie ciągłe	Baza danych dostępna na portalu www zawierająca aktualne badania i raporty.	Biuro MOWIS
	2. Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie diagnoz lokalnych, w tym w formule zespołów roboczych.	Działanie ciągłe	Diagnozy lokalne tworzone z udziałem środowiska organizacji pozarządowych.	Biuro MOWIS wraz z jednostkami organizacyjnymi
	3. Poprawa przepływu informacji pomiędzy właściwymi jednostkami organizacyjnymi Gminy a organizacjami pozarządowymi poprzez m.in.:	Działanie ciągłe	Raport z oceny funkcjonalności portalu www.ngo.krakow.pl zrealizowanego z udziałem przedstawicieli NGO.	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi miasta Krakowa

	<ul style="list-style-type: none"> a) modernizację portalu www.ngo.krakow.pl jako podstawowego narzędzia wymiany informacji pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi; b) stworzenie aktualnej bazy organizacji pozarządowych i rozwijanie jej funkcjonalności; c) stworzenie branżowych newsletterów; d) opracowanie materiałów informacyjnych dotyczących współpracy finansowej i pozafinansowej, w tym zlecenie zadania w trybie konkursu ofert. 		<p>Portal www.ngo.krakow.pl wraz z nowymi funkcjonalnościami.</p> <p>Zaktualizowana baza NGO.</p> <p>Pakiet materiałów informacyjnych.</p>	
2.Aktywny udział sektora pozarządowego w konsultacjach społecznych	1. Wdrożenie nowych zasad prowadzenie konsultacji społecznych z organizacjami pozarządowymi, w szczególności realizacja konsultacji od założeń tworzonych dokumentów, z wykorzystaniem zróżnicowanych form konsultacji dostosowanych do potrzeb różnych grup partnerów społecznych i mieszkańców oraz z włączeniem ciał dialogu obywatelskiego na jak najwcześniejszym etapie konsultacji.	Do końca 2019	<p>Uchwała Rady Miasta Krakowa o zasadach prowadzenia konsultacji społecznych.</p> <p>Raporty z konsultacji społecznych prowadzonych od założeń tworzonych dokumentów.</p>	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za prowadzenie konsultacji
	2. Stworzenie zintegrowanego harmonogramu konsultacji społecznych prowadzonych przez Gminę oraz umieszczenie informacji o wszystkich prowadzonych w Gminie Kraków konsultacjach społecznych na jednym portalu	Działanie ciągłe	Harmonogram konsultacji na dany rok wraz z aktualizacjami dostępny on-line w portalu dot. konsultacji społecznych w Krakowie.	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za prowadzenie konsultacji

	3. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych o roli, zasadach prowadzenia konsultacji społecznych skierowanych do urzędników i partnerów społecznych.	Do końca 2019 r.	Standard informacji o konsultacjach społecznych prowadzonych przez jednostki organizacyjne Gminy Miejskiej Kraków. Atrakcyjne materiały informacyjne nt. konsultacji społecznych (np. infografika). Program szkoleń (co najmniej raz do roku) dla urzędników i przedstawicieli partnerów społecznych.	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za prowadzenie konsultacji
3. Wzmacnianie ciał dialogu obywatelskiego	1. Ocena i modyfikacja zasad powoływania i funkcjonowania ciał dialogu obywatelskiego i zespołów zadaniowych z udziałem organizacji pozarządowych w Krakowie.	Do końca 2020	Raport z ewaluacji funkcjonowania ciał dialogu obywatelskiego i zespołów zadaniowych z udziałem organizacji pozarządowych. Projekty aktów prawnych aktualizujące zasady działania ciał dialogu.	Biuro MOWIS
	2. Informowanie o zasadach powstawania Komisji Dialogu Obywatelskiego oraz inicjowanie nowych zespołów roboczych, w tym interdyscyplinarnych.	Działanie ciągłe	Materiały informacyjne dot. zasad powoływania Komisji Dialogu Obywatelskiego i funkcjonowania ciał dialogu. Kampania informacyjno-edukacyjna dot. Komisji Dialogu Obywatelskiego i funkcjonowania ciał dialogu.	Właściwe jednostki organizacyjne Gminy
	3. Rozwój współpracy KRDP z KDO oraz ciałami dialogu ze środowiskiem NGO oraz komisjami Rady Miasta.	Działanie ciągłe	Rekomendacje w zakresie form współpracy pomiędzy ciałami dialogu oraz Radą Miasta. Plan pracy ciał dialogu obywatelskiego uwzględniający Rekomendacje w zakresie budowania współpracy pomiędzy ciałami	Ciała dialogu obywatelskiego oraz właściwe jednostki organizacyjne Gminy

			dialogu oraz Radą Miasta.	
4.Włączenie organizacji pozarządowych w realizację strategii i programów	1.Opracowanie przez właściwe jednostki organizacyjne Gminy rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi jako realizatorami właściwych programów i strategii.	Działanie ciągłe	Zapisy do rocznego programu współpracy z NGO powiązane ze strategiami/programami/politykami lokalnymi.	Właściwe jednostki organizacyjne Gminy

Plaszczyzna II: Współpraca Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań publicznych				
Cel główny : Włączenie organizacji pozarządowych jako partnera w realizacji zadań publicznych				
Cel szczegółowy :				
1. Zwiększenie roli organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych Miasta Krakowa				
Działania	Zadania priorytetowe	Zrealizowane do	Produkty zadań	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za wdrożenie
1. Włączenie organizacji pozarządowych do realizacji zadań publicznych	1. Stworzenie katalogu zadań publicznych z udziałem organizacji pozarządowych, w szczególności sieci, porozumień i związków ngo, obejmującego: a) nowe zadania, które w związku z przyjętymi strategiami/ programami/politykami przekazane będą w formie finansowej do realizacji organizacjom pozarządowym; b) zadania planowane do zlecenia w trybie wieloletnim , w tym do tej pory	Działanie ciągłe	Katalog zadań publicznych	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Gminy

	<p>realizowane w trybie rocznym;</p> <p>c) zadania zlecane na podstawie projektu budżetu przedstawionego Radzie miasta (tzw. prowizorium budżetowe) , w tym do tej pory ogłaszane w późniejszym terminie;</p> <p>d) zadania zlecane w trybie zapewniającym większą efektywność i elastyczność realizacji np. regranting, art.19 a, do tej pory realizowane w oparciu o otwarty konkurs ofert;</p> <p>e) zadania zlecane, gdzie preferowana będzie realizacja zadania w oparciu o partnerstwo międzysektorowe (w tym ze środowiskiem akademickim i biznesem)</p>			
	2. Prowadzenie działań informacyjnych oraz publikacje harmonogramu konkursów na zadania zlecane organizacjom pozarządowym	Działanie ciągłe	<p>Harmonogram konkursów na zadania zlecane.</p> <p>Materiały informacyjne o planowanych konkursach na zadania zlecane organizacjom pozarządowym.</p>	MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Gminy
	3. Wypracowanie katalogu wskaźników jakościowych do wybranych zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym	Do końca 2020	Katalog wskaźników do wybranych zadań zleczanych organizacjom pozarządowym	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Gminy
	4. Upowszechnienie trybu „negocjacji przedkonkursowych” w ramach, którego opracowane zostaną zasady realizacji zadań publicznych, w tym określony zostanie konieczny budżet na realizację zadań	Do końca 2019	Katalog nowych zadań publicznych oraz zasady realizacji zadań objętych trybem „negocjacji przed konkursowych	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Gminy

5. Prowadzenie konsultacji założeń do wybranych otwartych konkursów ofert	Działanie ciągłe	Informacja w sprawozdaniach z realizacji rocznego programu współpracy dot. konsultacji założeń otwartych konkursów ocen.	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Gminy
6. Wprowadzenie pilotażowego konkursu na realizację zadań publicznych, które mają charakter innowacji w zakresie rozwiązywania problemów lokalnych akcentujących interdyscyplinarne i ponadbranżowe podejście do rozwiązywanych problemów	Do końca 2020	Otwarty konkurs ofert na zadania służące testowaniu innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwiązywania problemów lokalnych.	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Gminy
7. Organizacja przez jednostki organizacyjne Gminy min. raz do roku spotkań informacyjno-konsultacyjnych z udziałem NGO w ramach, których wyznaczane będą priorytetowe zadania do programu współpracy	Działanie ciągłe	Raport ze spotkań upubliczniony na stronach www.ngo.krakow.pl	Właściwe jednostki organizacyjne Gminy
8. Analiza i usprawnienie systemu informatycznego NAWIKUS w zakresie składania, realizacji i rozliczania zadań publicznych	Do końca 2019 Działanie ciągłe	Raport z oceny funkcjonalności systemu NAWIKUS.	Biuro MOWIS
9. Ocena zasad realizacji otwartych konkursów ofert oraz realizacji zadań publicznych, przeprowadzona z udziałem organizacji pozarządowych	Do końca 2020	Raport z oceny zasad otwartych konkursów oraz realizacji zadań publicznych opracowany przez podmiot zewnętrzny z udziałem organizacji pozarządowych. Aktualizacja Zarządzenia Prezydenta określające zasady ogłaszania konkursów, oceny i realizacji zadań publicznych.	Biuro MOWIS
10. Opracowanie i publikacja standardu przeprowadzania kontroli (merytorycznej i	Do 2020	Raport z oceny procesów kontrolnych zadań publicznych prowadzonych	Biuro MOWIS

	finansowej) realizacji zadań publicznych spójnych dla całego Urzędu		Standard przeprowadzania kontroli realizacji zadań publicznych	
2.Zwiększenie liczby projektów partnerskich realizowanych przez Miasto Kraków z organizacjami pozarządowymi	1.Opracowanie katalogu zadań publicznych, w których preferowane będą oferty wspólne organizacji pozarządowych	Do końca 2019	Katalog zadań oraz kryteria konkursowe zawierające zasady promujące realizację zadań publicznych w formie ofert wspólnych.	Biuro MOWIS i właściwe jednostki organizacyjne Gminy
	2. Promocja idei tworzenia projektów partnerskich we współpracy z Gminą oraz publikacja bieżących informacji o konkursach na wybór partnerów społecznych do realizacji projektów, w tym projektów z wykorzystaniem środków europejskich.	Do końca 2019	Infografiki dotyczące tworzenia projektów partnerskich z Gminą. Kampania informacyjna.	Biuro MOWIS

Plaszczyzna III: Współpraca Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi przy tworzeniu warunków do rozwoju społecznego

Cel główny : Wypracowanie i wdrożenie rozwiązań tworzących fundament pod stabilną współpracę Gminy i organizacji pozarządowych

Cel szczegółowy :

1. Zwiększenie możliwości efektywnego korzystania z zasobu komunalnego Gminy
2. Wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego
3. Zwiększenie współpracy trójsektorowej na rzecz mieszkańców Krakowa

Działania	Zadania priorytetowe	Zrealizowane do	Produkty zadań	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za wdrożenie
1.Aktualizacja polityki lokalowej miasta Krakowa	1. Ewaluacja i aktualizacja zasad wynajmu i użyczeń lokali użytkowych w zasobie komunalnym Gminy	Do połowy 2020	Ewaluacja polityki lokalowej. Uchwała Rady Miasta Krakowa i Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa.	Biuro MOWIS we współpracy z Zarząd Budynków Komunalnych oraz innymi jednostkami zarządzającymi zasobem lokalowym i terenami.

	2. Działania informacyjne dotyczące polityki lokalowej Gminy wobec organizacji pozarządowych	Do końca 2019	Materiały informacyjne dotyczące polityki lokalowej Gminy wobec organizacji pozarządowych.	MOWIS we współpracy z Zarząd Budynków Komunalnych oraz innymi jednostkami zarządzającymi zasobem lokalowym i terenami.
2. Określenie zasad polityki korzystania z mienia komunalnego	1. Wypracowanie zasad korzystania przez organizacje pozarządowe z zasobów lokalowych jednostek organizacyjnych miasta Krakowa np. domów kultury, szkół.	Do końca 2020	Zarządzenie Prezydenta Miasta Krakowa.	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi
	2. Aktualizacja zasad korzystania przez organizacje pozarządowe z terenów będących własnością miasta na realizację zadań publicznych miasta Krakowa	Do końca 2021	Zarządzenie Prezydenta Miasta Krakowa.	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi
	3. Aktualizacja zasad korzystania z infrastruktury będącej w gestii jednostek organizacyjnych miasta Krakowa np. tablice informacyjne, kanały informacyjne/promocyjne, zasoby magazynowe, dostęp do sal w urzędzie, MOWIS, jednostkach organizacyjnych	Do końca 2020	Zarządzenie Prezydenta Miasta Krakowa.	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi
	4. Inwentaryzacja i stworzenie bazy zasobów komunalnych możliwych do wykorzystania przez organizacje pozarządowe w związku z realizowanymi zadaniami na rzecz mieszkańców Krakowa.	Do końca 2020	Baza on-line w portalu ngo.krakow.pl zasobów komunalnych dostępnych dla organizacji	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi

3.Działania wzmacniające potencjał sektora pozarządowego	1. Zaktualizowanie przewodnika dla nowopowstających inicjatyw społecznych oraz dla działających już organizacji, dotyczącego współpracy finansowej i niefinansowej z Gminą.	Do końca 2019	Pakiet informacyjny dla podmiotów zainteresowanych współpracą z miastem Kraków	Biuro MOWIS
	2.Rozwój działań wspierających lokalny potencjał społeczny w Krakowie – stworzenie sieci Centrów Obywatelskich z funkcją wspierającą, inkubacyjną i coworkingową	Do końca 2021	Konkurs na tworzenie nowych Centrów Obywatelskich	Biuro MOWIS
	3.Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych adresowanych do mieszkańców w zakresie korzystania z narzędzi współpracy z Gminą np. inicjatywy lokalnej, mikrograntów.	Do końca 2019	Konkurs na zadanie zlecone obejmujące program działań informacyjnych i edukacyjnych.	Biuro MOWIS
	4.Prowadzenie systematycznego badania potrzeb organizacji w zakresie działań edukacyjnych.	Działanie ciągłe	Roczne raporty z badania potrzeb.	Biuro MOWIS
	5. Wypracowanie rekomendacji w zakresie wspierania przez Gminę Miejską Kraków organizacji w zakresie ich ekonomizacji.	Do końca 2019	Rekomendacje w zakresie wspierania przez Gminę Miejską Kraków w zakresie ekonomizacji organizacji pozarządowych.	Biuro MOWIS
	6.Promocja funduszu wkładów własnych i zabezpieczenie adekwatnych środków finansowych zgodnie z zapotrzebowaniem.	Działanie ciągłe	Zlecenie oceny realizacji konkursu na wkłady własne edycja 2018 r. Zapisy w wieloletniej prognozie finansowej / budżecie Gminy zapewniające środki na fundusz wkładów własnych. Materiały promocyjne o możliwościach wykorzystania funduszu wkładów własnych. Konkurs na dofinansowanie wkładów własnych.	Biuro MOWIS

	7. Stworzenie możliwości udzielania pożyczek dla organizacji pozarządowych	Do końca 2021	Regulamin udzielania pożyczek	Biuro MOWIS
4.Podnoszenie jakości współpracy lokalnej	1. Działania wspierające integrację sektora pozarządowego, w tym budowanie sektorowych i ponadsektorowych reprezentacji	Działanie ciągle od 2019	Konkurs na zadanie zlecone	Biuro MOWIS
	2. Regularne działania edukacyjne dla kadry organizacji pozarządowych i pracowników jednostek organizacyjnych Gminy w zakresie współpracy formalnej i merytorycznej przy realizacji zadań publicznych, w tym działania wspólne służące budowaniu kultury współpracy (szkolenia wspólne, wizyty studyjne itp.)	Działanie ciągle od 2019	Zapisy sprawozdań z realizacji Rocznych Programów Współpracy	Biuro MOWIS
	3. Przeprowadzanie raz na 4 lata oceny współpracy w oparciu o zewnętrzną ewaluację współpracy miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi	Do końca 2022	Zadanie zlecone/zakup usługi ewaluacyjnej. Raport ewaluacyjny.	Biuro MOWIS
	4. Przeprowadzenie raz na rok ewaluacji wewnętrznej współpracy pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Gminy a organizacjami pozarządowymi, w tym działań koordynacyjnych i wspierających współpracę urzędu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi	Działanie ciągle od 2019 roku	Podsumowanie wyników ankiety on-line. Raporty ze spotkań branżowych (ewaluacyjnych).	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnym oraz ciałami dialogu obywatelskiego
	5. Aktualizacja i wdrożenie zasad współpracy pomiędzy właściwymi jednostkami organizacyjnymi miasta Krakowa a organizacjami pozarządowymi	Do końca 2020	Standard współpracy pomiędzy jednostkami organizacyjnymi a organizacyjnymi wypracowany w konsultacjach społecznych. Zapisy Sprawozdań z realizacji Rocznych Programów Współpracy.	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi oraz KDO i KRDP

	6. Promocja działań NGO przez Gminę	Działanie ciągłe	Kampanie społeczne promujące krakowskie organizacje pozarządowe	Biuro MOWIS wraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi
5. Budowa współpracy trójsektorowej	1. Wspieranie współpracy międzysektorowej w Krakowie szczególnie pomiędzy sektorem biznesu, w tym środowiskiem start-up, a NGO	Do końca 2019	Plan spotkań	Wydział Rozwoju Miasta
	2. Wspieranie i rozwijanie lokalnych partnerstw trójsektorowych na rzecz zaspokajania potrzeb lokalnych	Do końca 2022	Konkurs na realizację zadania publicznego wspierającego działające i powstawanie nowych partnerstw lokalnych	Biuro MOWIS

§ 6. STANDARDY REALIZACJI USŁUG PUBLICZNYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

1. Zawarte w niniejszym Programie standardy współpracy organizacji pozarządowych z Gminą mają na celu ujednoczenie oceny jakości usług i kryteriów wyboru ofert w ramach współpracy finansowej i niefinansowej.
2. Standardy konstytuują wspólną płaszczyznę współpracy organizacji pozarządowych i Gminy oraz mają charakter modelowy, co oznacza, że wskazują stan optymalny, przyszłościowy, do którego obie strony powinny dążyć.
3. Standardy uwzględniają postulaty Gminy, organizacji pozarządowych i odbiorców końcowych usług.
4. Standardy zawierają zasady, wskazówki, kryteria, których przestrzeganie powinno przyczynić się do zapewnienia odpowiedniej jakości świadczenia usług w Gminie.
5. Standardy pozwalają lepiej zrozumieć oczekiwania obydwu stron i powinny zachęcać do poszukiwania i podejmowania innych form współpracy finansowej i pozafinansowej.
6. Standardy mogą być w przyszłości modyfikowane lub uszczegóławiane.

STANDARDY WSPÓŁPRACY FINANSOWEJ

Ogólne standardy w zakresie przygotowania i realizacji otwartych konkursów ofert

1. Istnieje wspólnie opracowana procedura aktualizacji standardów realizacji zadań publicznych w samorządzie.
2. Zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym bazuje na standardach współpracy Gminy i organizacji pozarządowych, przedstawiających zasady i wartości współpracy oraz promowane jest ich przestrzeganie przez partnerów.
3. Zadania publiczne zlecane organizacjom pozarządowym zapisane są w Wieloletnim i Rocznym Programie Współpracy.
4. W zależności od charakteru zadania publicznego dąży się do podpisywania wieloletnich umów na powierzenie ich realizacji organizacjom pozarządowym.
5. Zlecone zadania poddane są monitoringowi i kontroli, a wyniki kontroli są publikowane corocznie.
6. Dobre praktyki w zakresie realizacji zadań publicznych są publikowane i rozpowszechniane.
7. Istnieją zasady udzielania pożyczek, gwarancji i poręczeń udzielanych organizacjom pozarządowym przez Gminę na realizację zadań pożytku publicznego zgodnie ze znowelizowanym zapisem ustawy.
8. W pracach komisji konkursowej powinien uczestniczyć co najmniej jeden przedstawiciel organizacji pozarządowych.
9. Organizacja pozarządowa jest wpisana do bazy organizacji pozarządowych prowadzonej przez Biuro MOWIS i na bieżąco aktualizuje swoje dane.
10. Harmonogram konkursów ofert uwzględnia potrzeby i oczekiwania organizacji pozarządowych i Gminy.
11. W Gminie są wyznaczone i podane do publicznej wiadomości osoby do współpracy z organizacjami pozarządowymi.
12. Zasady organizacji konkursu są zapisane w sposób przystępny dla organizacji pozarządowych, ze szczegółowo i jednoznacznie określonymi wymogami formalnymi.

13. Gmina wspomaga rozwój organizacji pozarządowych poprzez informowanie o różnych formach wspierania ich działalności.
14. Gmina informuje organizacje pozarządowe o przewidywanych środkach przeznaczonych do kontraktowania na miesiąc przed zakończeniem roku poprzedzającego rok planowania.

Specjalistyczne standardy realizacji usług publicznych

1. Standardy formalno-organizacyjne

- 1.1. Istnieje wewnętrzna struktura zarządzania odpowiednia do wielkości organizacji pozarządowej, jej etosu, celów i funkcji.
- 1.2. Istnieje opis struktury organizacyjnej organizacji pozarządowej.
- 1.3. Istnieje opis uprawnień i obowiązków poszczególnych pracowników.
- 1.4. Istnieje dokument jasno określający zadania organizacji pozarządowej, cele, a także zasady, którymi powinni się kierować pracownicy.
- 1.5. Kierujący organizacją pozarządową posiada odpowiednie kompetencje i doświadczenie.

2. Standardy organizacji usługi

- 2.1. Organizacja pozarządowa jest zarządzana i kierowana w sposób, który wspiera tworzenie i ciągle ulepszanie usług zorientowanych na dobro adresata.
- 2.2. Organizacja pozarządowa skutecznie poszukuje różnych źródeł finansowania realizacji zadań.
- 2.3. Organizacja pozarządowa prowadzi dokumentację realizowanych usług (np. plany, listy obecności, ankiety ewaluacyjne) i na jej podstawie planuje przyszłe działania.
- 2.4. Gmina informowana jest na piśmie o dokonanych zmianach rejestrowych przez usługobiorcę.
- 2.5. Organizacja pozarządowa posiada mechanizmy niezbędne do przeprowadzania okresowych kontroli merytorycznych i finansowych.
- 2.6. W organizacji pozarządowej jest oddelegowana osoba odpowiedzialna za gromadzenie niezbędnych danych do kontroli merytorycznej.
- 2.7. W organizacji pozarządowej jest oddelegowana osoba odpowiedzialna za gromadzenie niezbędnych danych do kontroli finansowej.
- 2.8. Organizacja pozarządowa ma założony plan roczny, którego wykonanie jest kontrolowane na bieżąco, przynajmniej raz na kwartał.
- 2.9. Organizacja pozarządowa ma wypracowane mechanizmy zbierania informacji na temat jakości świadczonych usług i ich doskonalenia.
- 2.10. Organizacja prowadzi ewidencję uczestników/odbiorców swoich działań zgodnie z wymaganiami Ustawy o ochronie danych osobowych. Wszelkie informacje na temat klientów traktowane są jako poufne i przechowywane zgodnie z wymogami prawnymi i dobrą praktyką.
- 2.11. Istnieją spisane zasady gromadzenia i przechowywania danych osobowych klientów i są one przestrzegane przez wszystkich pracowników organizacji.
- 2.12. Organizacja pozarządowa przeznacza co najmniej 20% deklarowanego wkładu własnego na koszty obsługi zadania publicznego, w tym koszty administracyjne po stronie organizacji.

- 2.13. Koszty obsługi zadania publicznego, w tym koszty administracyjne po stronie organizacji pozarządowej nie przekraczają 15% wartości całej oferty.
- 2.14. Organizacja pozarządowa dąży do maksymalizacji liczby Uczestników danej usługi przy zachowaniu odpowiedniej jakości.
- 2.15. Organizacja pozarządowa utrzymuje efektywność kosztową usługi na założonym poziomie.
- 2.16. Organizacja pozarządowa utrzymuje efektywność zatrudnieniową na określonym poziomie odbiorców.

3. Standardy dotyczące personelu

- 3.1. Personel organizacji pozarządowej zatrudniany jest z uwagi na posiadaną wiedzę, kwalifikacje i kompetencje niezbędne do realizacji usług.
- 3.2. Istnieją ogólne zasady postępowania etycznego obowiązujące cały personel i klientów.

4. Standardy obsługi klienta

- 4.1. Personel organizacji pozarządowej traktuje wszystkich klientów równo.
- 4.2. Istnieje w organizacji pozarządowej formalna procedura składania skarg przez klientów.
- 4.3. Każdy klient posiada dostęp do: informacji o usługodawcy i zakresie świadczonych przez niego usług, informacji na temat celów i funkcji organizacji pozarządowej oraz kluczowych procedur i polityki organizacji pozarządowej, nazwiska osoby kierującej organizacją pozarządową, a także posiada możliwość skontaktowania się z tą osobą.
- 4.4. Organizacja pozarządowa korzystająca ze środków publicznych prowadzi i aktualizuje na bieżąco Biuletyn Informacji Publicznej (BIP).
- 4.5. Potrzeby klientów są rozpoznawane i zaspakajane.

5. Standardy zapewnienia dostępu do usługi

- 5.1. Organizacja pozarządowa umożliwia dostęp do informacji na temat usług, których nie jest w stanie zapewnić, a które mogą być potrzebne klientom.

6. Standardy współpracy ze zleceniodawcą

- 6.1. Rekomenduje się realizację zadań publicznych z innymi podmiotami prowadzącymi działalność na terenie Gminy.
- 6.2. Decyzja o zleceniu realizacji nowych zadań publicznych organizacjom pozarządowym jest podejmowana na podstawie oceny zasadności.
- 6.3. Organizacja pozarządowa korzystając z mienia publicznego po zakończeniu usługi pozostawia je w stanie nie gorszym niż przed rozpoczęciem jej realizacji.

STANDARDY WSPÓŁPRACY NIEFINANSOWEJ

Ogólne standardy współpracy niefinansowej

1. Organizacje pozarządowe i Gmina wzajemnie informują się o planowanych kierunkach działań.
2. Projekty aktów prawnych dotyczące prawa miejscowego są konsultowane z organizacjami pozarządowymi.
3. Przebieg konsultacji jest dokumentowany, a jego wyniki są upubliczniane.
4. Organizacja pozarządowa uczestniczy w opracowaniu strategii lokalnych i polityk publicznych m.in. poprzez przekazywanie uwag do opracowywanych dokumentów.

5. Istnieje katalog form współpracy i możliwości włączania organizacji pozarządowych we współpracę Gminy np. z miastami partnerskimi.
6. Organizacja pozarządowa aktywnie uczestniczy w konsultacjach społecznych, w tym wieloletniego i rocznego programu współpracy.
7. Informacje o działaniach organizacji pozarządowych są umieszczane na stronach samorządu, w tym na ngo.krakow.pl.
8. Odbywają się spotkania pracowników organizacji pozarządowych i Gminy w celu dzielenia się wiedzą i doświadczeniami. Materiały z tych spotkań są podawane do publicznej wiadomości.
9. Funkcjonują wspólne zespoły tematyczne/sterujące/koordynacyjne dla realizacji zadania publicznego uwzględniające równość udziału zainteresowanych stron, w tym kobiet i mężczyzn.
10. Istnieją zespoły opiniotwórczo-doradcze przy Gminie z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych.
11. Istnieje procedura udzielania patronatów.
12. Ustalony jest sposób zawierania partnerstw pomiędzy Gminą i organizacjami pozarządowymi.
13. Zasady korzystania z infrastruktury publicznej służącej celom edukacyjnym i rozwijaniu współpracy są określone i upublicznione.
14. Zaleca się wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych poprzez podnoszenie poziomu ich wiedzy.
15. Zaleca się przekazywanie informacji do Biura MOWIS o realizowanych przez organizacje pozarządowe wydarzeniach promocyjnych i edukacyjnych.
16. Zaleca się informowanie interesariuszy danej organizacji pozarządowej o prowadzonych działaniach, co najmniej poprzez upublicznienie informacji na swojej stronie internetowej.

Szczegółowe standardy współpracy niefinansowej

1. Organizowane są spotkania informacyjne/szkoleniowe dotyczące zapewnienia równych szans, w tym równego statusu płci, w zakresie realizacji zadania publicznego.
2. Organizowane są spotkania informacyjne nt. rozliczania zadania publicznego w trakcie kontraktowania usługi.
3. Wyniki kontroli i monitorowania kontraktowanych usług społecznych są przez Gminę i organizację pozarządową wspólnie analizowane.
4. Dane z monitorowania i kontroli usługi są wykorzystywane do doskonalenia realizacji usługi (*benchlearning*).

§ 7. TRYB TWORZENIA I KONSULTACJI WIELOLETNIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY

1. Projekt Programu jest przedkładany do zaopiniowania Krakowskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego oraz Komisjom Dialogu Obywatelskiego, działającym w Gminie Miejskiej Kraków.
2. Projekty Programu został poddany konsultacjom zgodnie z uchwałą Rady Miasta Krakowa w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami,

o których mowa w art. 3 ust. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

3. Założenia Programu powstały w sposób partycypacyjny, w trybie zlecenia w otwartym konkursie ofert realizacji zadania publicznego organizacji pozarządowej pn. „Opracowanie Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z NGOs na lata 2019-2022” oraz na podstawie zrealizowanej w tym zadaniu ewaluacji Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na lata 2015-2018.

§ 8. NAKŁADY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Nakłady finansowe na realizację zadań priorytetowych, zostaną określone w rocznym programie współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na dany rok.
2. Roczny program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi precyzuje szczegółowo cele i zakres współpracy, priorytetowe zadania publiczne oraz wysokość środków przeznaczanych na ich realizację na dany rok budżetowy.
3. Źródła finansowania Programu corocznie określa budżet Miasta Krakowa.
4. Gmina będzie dążyć do przeznaczania co roku na współpracę w zakresie zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym min. 2% wydatków Gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu.

§ 9. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Program koordynuje komórka merytoryczna w Urzędzie, do której zakresu działania należy koordynacja współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi.
2. Program jest realizowany przy udziale właściwego Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa do spraw polityki społecznej oraz we współpracy merytorycznymi jednostkami organizacyjnymi Urzędu, MJO i Dzielnicami Miasta Krakowa.

§ 10. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

1. Realizacja Programu zostanie poddana ewaluacji podsumowującej, obejmującej okres implementacji Programu, tj. lata 2019 – 2022.
2. Prezydent przedstawia Radzie sprawozdanie z realizacji Programu, przygotowane przez komórkę koordynującą, w terminie do dnia 30 kwietnia następnego roku.
3. Program będzie poddany ewaluacji m.in. na podstawie wskaźników ujętych w rocznych programach współpracy z lat 2019 – 2022 oraz na podstawie obowiązujących w Urzędzie Miasta Krakowa procedur i wskaźników monitorowania jakości usług publicznych.

***